YENİ HABER-İŞ
1973
SENDİKASI

Yeni Haber-İş

POSTA - TELGRAF - TELEFON - RADYO VE TELEVİZYON İŞÇİLERİ VE HİZMETLİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANI

1 Mayıs Özel Sayısı 1/Mayıs/1975

Bütün ülkelerin İşçileri ve ezilen Halklar, Birleşin !

1 MAYIS, Bütün Dünya işçilerinin Dayanışma, Direniş ve Kardeşlik Günüdür.

1 Mayıs, işçi bayramıdır. Dünya işçi sınıfının bayramıdır. Yeryüzünün dört bir köşesinde milyonlarca ve milyonlarca işçi, her 1 Mayıs'ta, işçi sınıfının evrensel birliğinin zaferini kutluyor, umudunu yaşıyor, sevincini bölüşüyor ve bir kere daha kenetleniyor, kaynaşıyor; barışa, özgürlüğe ve sosyalizme bir adım daha yaklaşıyor.

1 Mayıs, 1886'larda sermayenin kudurmuş saldırısına karşı başkaldıran Amerikan işçi sınıfının safında, dünya işçi sınıfının kenetlenişinin, omuz verişinin, dayanışmasının yıldönümüdür. O dayanışma ki sermayenin saldırısını geriletmiş, işçi sınıfının, üstünde *«özgürlük, barış, sosyalizm»* yazılı bayrağını yüceltmiştir. O evrensel işçi birliği ki mayası kan ve ateşle yoğrulmuş; nice yiğit, nice adsız, ünsüz devrimcinin işçinin omuzları üstünde, kan bahasına, can bahasına kurulmuştur ve kurulmaktadır.

İşçilerin 8 saatlik işgünü için mücadele ettikleri ilk 1 Mayıs'tan bu yana geçen bir yüzyıla yakın zaman işçilerin sömürü ve zulüm cephesine karşı mücadelelerinin yenilgi ve zaferleri ile doludur. İnsanların kanını emen bir avuç sömürücünün zorba yönetimine karşı işçilerin ve ezilen halkların yiğitlik destanlarıyla dolu bir dünya, kendisini işçi davasına adamış binlerce insan, yaratılan bütün değerlerin bir avuç zenginin değil, bütün toplumun olduğu bir dünya yaratmak için hayatlarını verdiler.

Bir tarafta, emekçilerin «alın teri, göz nuru» nun ürünü fabrikaları, araçları, aletleri ve topraklar gasp edip özel mülkiyet haline getirerek emekçi halkın sırtından geçinen sömürücü sınıflar.

Diğer tarafta, hiçbir özel mülkiyete sahip olmayan, yaşamak için iş gücünü satmak zorunda kalan, emeği ile bütün zenginlikler in yaratıcısı olduğu halde en kötü şartlarda yaşamaya bırakılan milyonlarca işçi ve son varlıklarını da her geçen gün kaybeden yoksul halk yığınları.

Bir yanda, ekonomik ve siyasi hayatı denetliyen ve kanlı sömürülerini sürdürebilmek için her türlü zulme başvuran bir avuç zengin, para babası.

Diğer yanda, ücretli köleliğe ve her türlü sömürüye son verebilmek için savaşan milyonlarca emekçi.

Bugün bütün dünyada işçiler ve ezilen halklar, insanın insanca yaşadığı bir dünya için sömürücülere karşı sıkılmış tek bir yumruk gibi dikiliyorlar. İtalya'da İngiltere'de milyonlarca işçi Greve gidiyor. Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarını kurtuluş bayrakları yükseklerde dalgalanıyor. Vietnam ve Kamboçya halkları kitlelerin yenilmez gücünü bir defa daha gösterdiler. Dünyanın en modern silahlarını sahip sömürü dünyasının devi Amerika dize geldi.

Yurdumuzda da yerli ve yabancı bir avuç sömürücü düzenlerini, sürdürebilmek için her yola başvuruyorlar. İşçilerin 1 Mayıs'ı kutlaması sıkıyönetim tarafından yayınlanan bir bildiri ile engellenmeye çalışılıyor. Yunan ve Türkiye emekçilerini birbirine kırdırmakla sonuçlanacak bir savaş için yaratılan şartlar silah tüccarlarını daha çok zengin etmeye yarıyor.

İşçiler ve emekçi halk alabildiğine eziliyor. 8 saatlik işgünü bir çok yerde uygulanmıyor. Sarı sendikalar her yerde cirit atıyor. Her yıl yüzlerce işçi iş kazalarında ölüyor. İş güvenliği yok. Sıkıyönetim emekçi halkımıza karşı bir avuç büyük sermayedarın elinde bir silah. İşçi sınıfının başlıca mücadele silahlarından birisi olan grev hakkı yasaklanıyor. Lokavtlaıla binlerce işçi sokaklara atılıyor.

İşçiler gerçekleıi her geçen gün daha açık bir şekilde kavrıyorlaı. Haklarını almak için mücadele ediyorlar. İskenderun Demir Çelik, Ülker, Beko Teknik, Epengle işçilerinin direnişleri ve son bir yıl içindeki örnekler.

Dünyanın dört bir yanında işçiler ve ezilen halklar sömürünün olmadığı bir dünyayı gerçekleştirmek için mücadele ediyorlar.

YAŞASIN 1 MAYIS!

BÜTÜN DÜNYA İŞÇİLERİNİN VE EZİLEN HALKLARIN KARDEŞLİĞİ!

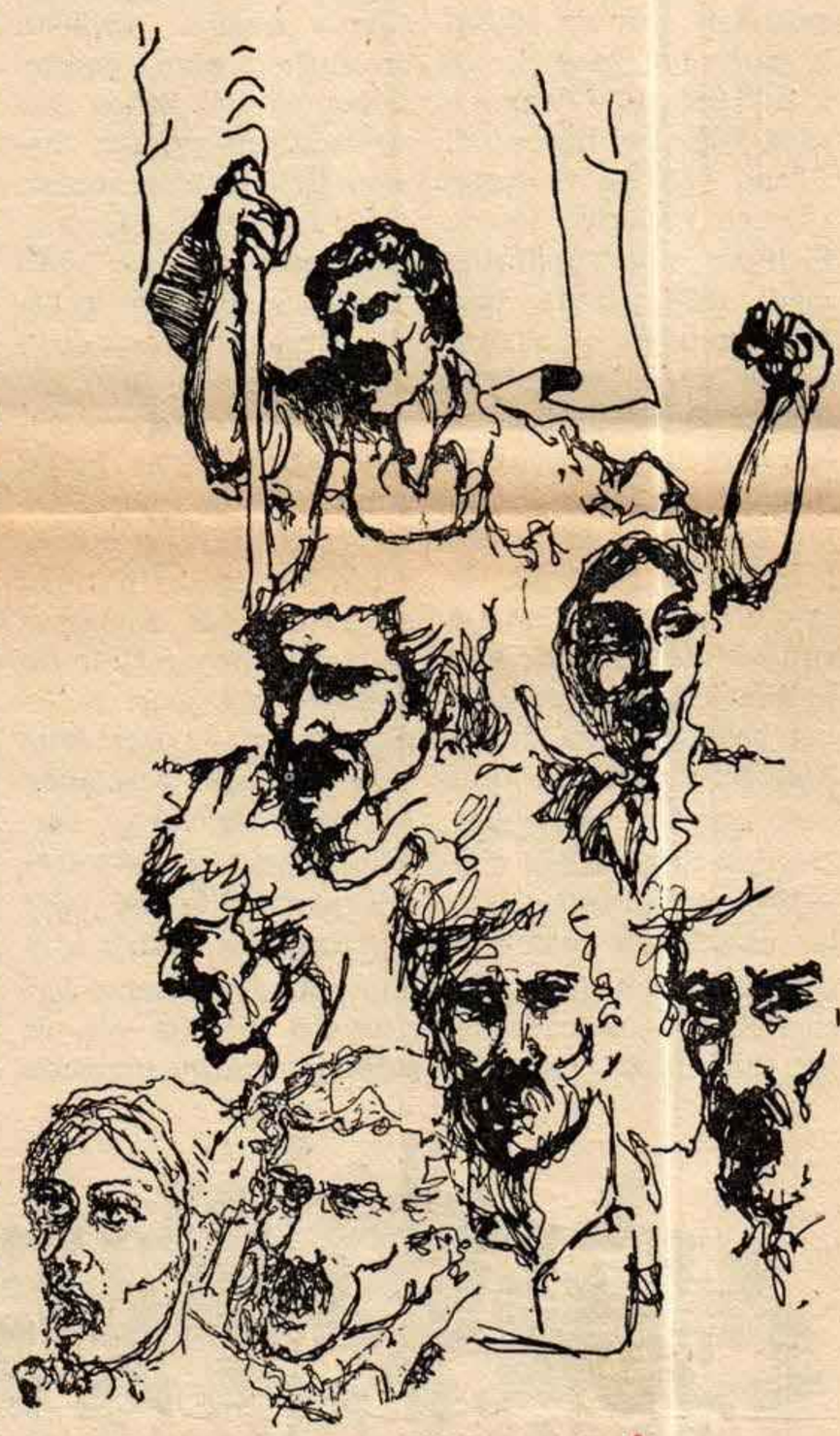

1 MAYIS NEDİR NASIL DOĞMUŞTUR ?

İşçi sınıfının sömürü ve zulüm dünyasına karşı yiğitçe başkaldırışının, proleteryanın uluslararası dayanışmasının, kenetlenmesinin sembolü 1 Mayıs nedir? Nasıl Doğmuştur? 1 Mayıs, Amerikan işçi sınıfının, kapitalistlerin ağır sömürüsüne karşı «sekiz saatlik işgünü, insanca yaşamaya yetecek ücret» talepleriyle başlattıkları genel grevin yıldönümüdür. Kapitalistlerin 1870 yıllarında içine düştükleri ekonomik bunalımın faturasını işçi sınıfına ödetmek için ücretleri yarıyarıya düşürdüler. Çalışma saatlerini yükselttiler. Ağırlaşan sömürü-

(Devamı 2. Sahifede)

1 Mayıs Nedir Nasıl Doğmuştur?

(Baştarafı 1. Sahifede)

ye karşı işçiler 13 Ocak 1874 günü Newyork'ta bir miting düzenlediler. Kapitalistlerin uşağı Belediye Başkanı önce izin verdi ama sonra vazgeçti. Buna rağmen onbinlerce işçinin toplanmasının önüne geçemedi. İşçiler ücretlerinin indirilmesine izin vermemekte kararlı olduklarını gösterdiler. Polisler işçilerin üzerine saldırdılar. İşçiler zorbaca dağıtıldılar. Kısa zamanda yayılan direniş patıonların kiralık katilleri, ve polisler tarafından kan ve zulümle bastırıldı. 24 yiğit işçi tutuklandı, 10'u hemen asıldı. Diğerleri hapsedildi. Bütün vahşete ve teröre rağmen işçilerin içindeki isyan ateşi söndürülemedi. 1877 yılında önce demiryolu işçileri, arkasın danda Maden ve Fabrika işçileri direnişe başladılar. Sömürücü sınıflar bu direnişi de kana boğdular. Polislerin açtığı ateş sonunda 12 işçi öldü. İşçi sınıfının yiğit önderlerinin öldürülmeleri, hapsedilmeleri sonunda hareket belli bir süre durdu. Ama bu durgunluk mücadeleden vazgeçmek, kaçmak değildi. İşçi sınıfı 1877 yenilgisinden dersler çıkartarak bunların ışığında örgütlü ve ülke çapında yein mücadeleler için hazırlandı. Nitekim yenilgiden dokuz yıl sonra 1886'da Amerika'nın dört bir yanında «sekiz saatlik işgünü» için genel greve gidilmesi kararı alındı.

1 Mayıs 1886 günü Şikago'da 80 bin işçi genel greve gitti. Grev büyük bir kararlılık ve disiplin içinde başladı. Bunun üzerine kapitalistler harekete geçtiler. 3 Mayıs günü Mc Cormick-Harvester Fabrikasında grev kırıcılar, sarı sendikacılar ve sermayenin paralı uşakları işe karıştılar. İşçilerin arasına sokulan bir satlmış ajan polislere bomba attı. Zaten hazır bekliyen polisler hemen işçilere ateş açtılar. 4 işçi öldürüldü. Gece'leyin işçiler binlerce bildiri dağıtarak bütün işçileri «sermayeye karşı çıktıkları için öldürülen kardeşlerinin öcünü almaya» çağırdılar. 4 Mayıs günü binlerce işçinin katıldığı bir miting düzenlendi. Mitingcilerin arasına katılan bir kışkırtıcı ajan'ın bomba patlatması üzerine polis gene işçilere ateş açtı. 4 işçi daha öldü. 50 işçi yaralandı. Ardından bir vahşet başladı. Polisin ele başı olarak tutukladığı beş yiğit işçi sorgusuz sualsiz asıldılar. Ama bu sefer işçi sınıfının direnişi kan ve zulümle durdurulamadı. Direniş bütün Amerika'ya yayıldı. 600 bin işçi genel greve gitti. Giderek sömürü ve zulüm dünyasına karşı evrensel bir başkaldırma haline döndü. Dünyanın dört bir yanında yüzbinlerce işçi dayanışma ve sempati grevine gittiler. İşçi sınıfının dünya çapında bir birine omuz verişi tek vücut halinde kenetlenişi kapitalistlerin yüreğine korku saldı. 1888 yılında toplanan Amerikan İşçi Federasyonu, sekiz saatlik işgünü elde edilene kadar her yıl 1 Mayıs'ta genel grev yapılmasına karar verdi. Bu karara ilkin Fransız işçi sınıfı, ardından Belçika, Alman ve İngiliz işçileride katıldılar. 1889'da toplanan ve o sırada devrimci nitelik taşıyan II. Enternasyonal (işçi sınıfının dünya partisi) 1 Mayıs'ı sömürü ve zulüm düzenine karşı işçi sınıfının dünya çapında direniş günü olarak ilân etti. Nice yiğit, nice namuslu işçinin, devrimcinin uğrunda oluk oluk kan akıttıkları, sömürü ve zulmün olmadığı, kardeşlik ve özgürlük dünyasının kurulması kavgasının, işçi sınıfının dünya çapında dayanışmasının sembolü 1 Mayıs işçi bayramı kutlu olsun.

Türkiye'de 1 Mayıs'lar

Ülkemizde 1 Mayıs'ın ilk kutlanışı 1909 yılında Üsküpte olmuştur. 1910 yılından sonra işçi bayramı diğer şehirlerde de kutlanmaya başlandı. 1911'de Selânik'te 1 Mayıs gösterilerine kalabalık bir işçi topluluğu katıldı. İstanbul'da ilk olarak 1912 yılının 1 Mayıs'ında gösteriler düzenlendi. Fakat 1 Mayıs'ın bilinçli olarak kutlanmaya başlaması 1921 yılından sonra oldu. 1921 yılının 1 Mayıs'ında İstanbul'da parlak gösteriler yapıldı. Vapur ve tramvay işçilerinin grevi nedeniyle ulaşım büyük ölçüde aksadı. Mavi işçi tulumu giyip, kırmızı boyunbağı takmış olan işçiler çoşkun gösteriler yaptılar. 1922'nin 1 Mayıs'ında da İstanbul, İzmir, Ankara gibi büyük şehirlerde kitlevi hareketler oldu, mitingler düzenlendi. İşçiler Enternasyonal Marşını söyliyerek gösteriler yaptılar, binlerce bildiri dağıttılar. 1923 yılında İzmir, Ankara ve Adapazar'ında toplantılar düzenlendi, işçi piyesleri oynandı. İstanbul'da bir çok işçinin ve sosyalist aydının, tutuklanmaları yüzünden gerektiği gibi kutlanamadı. 1924 yılının 1 Mayıs'ında İstanbul'da işçilere ve Sosyalistlere karşı yoğun baskılarla geçti. Gösteri ve toplantılar yasaklandı, İşçiler tarafından yayınlanan «Çelik Kol» gazetesi toplattırıldı. Aydınlık dergisi idarehanesi arandı. Ankara, İzmir ve Adapazarı'nda ise canlı bir şekilde kutlandı. İşçi marşlarının söylendiği toplantı ve gösteriler yapıldı.

Sonraları Burjuvazinin 1 Mayıs'ı çarpıtmak için yoğun çaba harcadığını görüyoruz. 1925 yılından sonra 1 Mayıs resmi tatil günü olarak ilân edildi. Ama «Bahar Bayramı» olarak. Amaç açıktı: İşçi sınıfının mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ı soysuzlaştırmak, 1 Mayıs'ın gerçek anlamının işçi sınıfınca kavranmasını önlemek, Uluslararası işçi bayramı olan 1 Mayıs'ı «Bahar Bayramı» olarak tanıttılar. Bu yolda sürekli propaganda yaptllar. Sarı Türk-İş'te patronların bu oyununu sürdürdü. İşçi bayramı olarak, grev-lokavt ve toplu sözleşme yasalarının kabul edildiği gün olan 24 Temmuz'u kutluyor. Bütün çabalara rağmen, bilinçlenen işçi sınıfımız kendi bayramına sahip çıkıyor, ve 1 Mayıs'ı gerektiği şekilde kutluyor.

Türkiye İşçi Sınıfına Selâm

Türkiye işçi sınıfına selâm!
Selâm yaratana!
Tohumların tohumuna, serpilip gelişene selâm!
Bütün yemişler dallarınızdadır.
Beklenen günler, güzel günlerimiz ellerinizdedir,
haklı günler, büyük günler,
gündüzlerinde sömürülmeyen, gecelerinde aç yatılmıyan,
ekmek, gül ve hürriyet günleri.

Türkiye işçi sınıfına selâm!
Meydanlarda hasretimizi haykıranlara,
toprağa, kitaba, işe hasretimizi,
hasretimizi, ayyıldızı esir bayrağımıza.

Düşmanı yenecek işçi sınıfımıza selâm!
Paranın padişahlığını,
karanlığını yobazın
ve yabancının roketini yenecek işçi sınıfına selâm!

Türkiye işçi sıfına selâm!
Selâm yaratana.

Bir Ozan

İşçi Sınıfı el ele, omuz omuza baskı ve sömürünün olmadığı insanca bir düzen kuracaktır.

YENİ HABER-İŞ Gazetesi :
M. Cengiz Acar, G. Yn. Md. M. Kuseyri, Yazı İş. Md.
Sahibi : Türkiye Yeni Haber-İş Sendikası adına :
Kenan Demirtaş. İdare yeri: Necatibey Cad. Sezenler Sok. No: 2/18 Tf.: 18 80 96 - 17 60 22 ANKARA
Dizgi ve Baskı: Ulucanlar Mat. Tf.: 12 31 47 Ankara

İşçi Kardeş, Gazete senindir Oku, Okut Köyüne gönder.